

SÄKENIÄ

Sosialistinen kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: MOSES HAHJ

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

“ “ Kansainvälinen katsaus “ “

SPAN KONFERENSSI

Liittolaisvallat pitivät heinäkuun ajalla Spa'ssa, Belgiassa, neuvottelukokouksen, johon saksalaisten valtiomiestenkin sallittiin muodollisesti ottaa osaa. Tärkeimpinä kysymyksinä neuvotteluissa oli miten puristaa Saksalta Versaillesin rauhassa määrätty sotakorvaukset ja Venäjän kysymys. Ensimmäisessä kysymyksessä liittolaismaiden valtiomiehet onnistuivat pakottamaan Saksan edustajat alilekirjottamaan rauhan sopimuksen, jonka mukaisesti Saksan täytyy seuraavien kuuden kuukauden ajalla hankkia liittolaisille kaksi miljoonaa tonnia kivihiiltä kuukaudessa. Ellei Saksa kykene tai ei tahdo täyttää sopimusta, liittolaiset valtaavat Reinin laakson hiilialueet. Tämä oli Ranskan taantumuksellisen pääministerin, Millerandin voitto.

Saksa ehkä voi hankkia vaaditun hiilmäärän liittolaisille. Se voi myös epäonnistua siinä. Monetkin selkat voivat tehdä sen mahdottomaksi. Saksan hiilenkaivajat voivat tulla sellaiseen johtopäätökseen, että pitkä työpäivä ja alhainen palkka on huono korvaus ulkomaalaisillekin työskentelemisestä. Jos he lakkoutuvat ja hiilituotanto keskeytyy, valtaus vieraan vallan taholta on heti heitä uhkaamassa. Heidän kotinsa ja koko alue voi joutua vieraan valtaajan valtaan ja kaivannoita voidaan ruveta käyttämään ulkomaalaisen työvoiman avulla. Liittolaisten pitäisi maksaa Saksalle hiilestä \$1.25 tonnilta, joilla varoilla sanotaan hankittavan elintarpeita kaivosmiehille ja heidän perheilleen.

Saksan porvaristoa ei niinkään huolestuta kivihiilen menettämisen taloudelliset seuraukset Saksan omaan teollisuuteen kuin tämän määräyksen vaikutus Ruhrin alueen työläisiin. Ruhrin alueen työläiset ovat tähänkin saakka olleet kapinallisia Saksassa ja liittolaisvaltain päätös, joka riistää heiltä kokonaan taloudellisen vapauden, on varmastikin lisäävä heidän kapinallisuuttaan. T:ri Simons, Saksan nykyinen ulkoasiain ministeri puhuessaan mahdollisista epäjärjestyksistä, lausui Saksan tarvitsevan tehokkaan poliisivoiman samansuuntaisen kuin Canadian pohjoislännen ratsupoliisijärjestö ja lisäsi: "Me toivomme, että liittolaiset auttavat meitä oikeanlaatuisen poliisivoiman muodostamisessa."

Saksan kapitalistit taipuvat liittolaisvallain määräykseen, vaikka se koskee-

kin kipeästi saksalaisten teollisuuden harjoittajain kukkaroon. Tulevaisuus näyttää miten siihen suhtautuvat Saksan työläiset, joiden elinehtojen juuria se loukkaa. Span neuvottelukokouksen päätöksellä voi olla niin kauaskantoisia seurauksia, joita liittolaisvaltain taantumukselliset hetkenpolitiikot eivät päätöstä tehdessään osanneet aavistaakaan. Liittolaisvaltain valtiomiehet osoittivat Spa'ssa yhtä suurta lyhytnäköisyyttä kuin Versaillesin rauhansopimusta laatiessaankin.

Venäjän kysymyksen käsittelyssä Span konferenssi taas osoitti horjuvaisuutta. Se onkin ymmärrettävissä, koska tässä oli tehtävä kompromissi Ranskan

Gregory Krassin.
Neuvosto-Venäjän lähettäjä, joka on
ollut hieronassa kauppasopimusta
Englannin kanssa.

ja Englannin välillä. Ranska on tähän saakka kiivalimmin vaatinut Venäjälle hyökkäämistä ja kaikkien venäläisten vastavallankumouksellisten avustamista. Se on ollut viimeisen Puolan seikkailunkin takana. Englanti toiselta puolen omaa työväestöä peläten ja liikesyistä on pyrkinyt aikaansaamaan jonkunlaista taloudellista sopimusta Neuvosto-Venäjän kanssa. Näistä ristiriitaisista pyrkimyksistä liittolaisten välillä johtui, että Span neuvottelukokous samalla kun se päätti ehdottaa yhteisten rauhanneuvottelujen alkamista Neuvosto-Venäjän ja kaikkien reuna-valtioiden välillä, se päätti avustaa Puolaa siinä tapauksessa, jos vain Neuvosto-Venä-

jän joukot hyökkäävät Versaillesin rauhanneuvotteluissa määriteltyjen Puolan rajojen yli.

KOLMANNEN INTERNATIONALEN KONGRESSI

Kolmannen Internationalen toinen kongressi kokoontui heinäkuun 15 päivänä Moskovassa. Kehotus ottaa osaa mainittuun kongressiin oli ulotettu kaikille kommunistipuolueille ja ryhmille, sellaisten ammattiliittojen edustajille, jotka tunnustavat kommunistisen Internationalen ja ryhmille sekä järjestöille, jotka

Neuvosto-Venäjän työarmeljaa.

vaikka seuraavatkin kommunistista ohjelmaa, vastustavat nykyistä kommunistista liikettä. Kongressin työjärjestys oli seuraava:

1. Toimeenpanevan komitean toimintakertomus.
2. Eri maista tulleiden edustajien puheet.
3. Kommunistisen Internationalen nykyinen asema ja tehtävä.
4. Parlamentarismi.
5. Ammattiunionit ja työläisten komiteat.
6. Kommunistisen puolueen tehtävä ja rakenne ennen proletariaatin vallian valtaamista sekä sen jälkeen.
7. Kansalliset ja siirtomaakysymykset.
8. Agraarikysymys.
9. Kysymys sellaisten ryhmien Kommunistiseen Internationaleen ottamisesta, jotka sanoissa hyväksyvät kommunistisen ohjelman.
10. Kommunistisen Internationalen säännöt.
11. Laittosten ja laittomien keskuksien järjestäminen.
12. Kommunistinen liike nuorison keskuudessa.
13. Vaalit.

14. Juoksevat asiat.

Tätä kirjoittaessa kongressista on saapunut vain hyvin vähän tietoja. Sanomalehtiutisten mukaan kongressissa on ollut edustajia 51:stä eri maasta. Tiedoissa ei kuitenkaan nimetä maita. Keskusteluista ja päätöksistä ei ole tullut yksityiskohtaisempaa selostusta. Sikäli kun me tiedämme, niin kongressissa on ollut esillä kolme eri kysymystä, joista on jyrkkiä mielihäviöeroavaisuuksia kommunistiseen Internationaleen kuuluvien puolueiden keskuudessa, nimittäin:

1. Erinäisten puolueiden ottaminen Kommunistiseen Internationaleen.
2. Parlamenttarismi.
3. Ammattiunioihin kuuluminen.

Komannen (Kommunistisen) Internationaleen toimiston puheenjohtaja, Zinoviev, kongressille esittämässään toimintakertomuksessa asettuu entiselle ahtaalalle kannalle, jonka perusteella m. m. Saksan itsenäisiltä sosialisteilta on kielletty kolmanteen Internationaleen pääsy. Hän painostaa neuvostodiktatuuriaatteen ja aseellisen vallankumouksen hyväksymistä Kommunistiseen Internationaleen pääsemisen ehdoksi. Toiselta puolelta Kommunistiseen Internationaleen hyväksytyjen puolueiden ja ryhmien keskuudessa on sellaisiakin, jotka vaativat Internationaleen ottamisen ehdoksi vain luokkataistelun tunnustamista ja kaiken yhteistoiminnan kieltämistä porvariston kanssa.

Parlamenttarismista on käyty kiivasta välttelyä europalaisten kommunistien keskuudessa eri maissa ja eri maiden ryhmien välillä. Esim. Englannissa ja Saksassa on kommunistisia ryhmiä, jotka kieltäytyvät kaikesta parlamentaarisesta toiminnasta kun taas toiset ryhmät ja puolueet ottavat osaa vaaleihin agitaattorisessa merkityksessä ja hyväksyvät parlamentin puhujalavan käyttämisen samaan tarkoitukseen. Venäläisten komm. keskuudessa mielipiteet ovat samoin jakautuneet. Kolmannen Internationaleen toimitsijat, Zinoviev etunensä, tunnustavat parlamentaarisen toiminnan, mutta todellisuudessa antavat sille vain vähän arvoa. Lenin toiselta puolel on jyrkästi parlamentaarisen toiminnan kannalla tunnustaa sen arvon sosialistiselle vallankumoukselliselle liikkeelle. Unkarilainen kommunisti Bela Kun kirjoitti äskes artikkelin parlamenttivaalien boikottamisesta "toimeenpanemalla agitatsioonitaistelun, jolla olisi kaikki vaalitaistelun luonteensa puolesta piirteet lukuunottamatta äänestystä". Bela Kunin kirjoitus julkaistiin englantilaisen antiparlamentaarisen "kommunistin", Sylvia Pankhurstin, lehdessä Workers Dreadnoughtissa. Lenin vastaa tähän kesäkuun 12 päivänä ilmestyneessä Kommunistisen Internationaleen numerossa seuraavaan tapaan:

"Toveri Bela Kunin kirjoitus hyvin selvästi, kuvaavasti ja menestyksellisesti paljastaa hänen erehdyksensä ollessaan myötätuntoinen parlamenttarismia boikottavalle taktiikalle aikamme Euroopassa. Kirjoittaja, vaikka eroltaakin itsensä syndikalistisesta boikotista, tai passiivisesta boikotista ja keksessään erikoisen aktiivisen (kuinka vasemmistolaisia!) boikotin vain sillä paljastaa ihmeteltävän selvästi teoriansa suunnattoman erheellisyyden.

"'Aktiivinen boikotti', hän kirjoittaa, 'merkitsee sitä, että kommunistipuolue ei ole tyytyväinen vaalitaisteluvastaisten periaatteiden levittämiseen, mutta samalla harjoittaa saadakseen boikotin aikaan, yhtä laajaa vallankumouksellista agitatsiota kuin jos todella ottaisi vaaleihin osaa ja kuten jos sen agitatsioonilla ja yleensä kaikella toiminnalla aiottaisiin voittaa niin paljon proletariaasia äänestäjiä kuin mahdollista.'

"Tämä on helmi. Tämä tappaa antiparlamenttarismin paremmin kuin mikäään arvostelu. Keksiä 'aktiivinen boikotti' aivan kuin otettaisiin osaa vaaleihin! Tiedottomien ja puoleksi tietoisten työläisten ja talonpoikain suuret joukot ottavat

osaa vaaleihin vakavassa tarkoituksessa, sillä he vielä uskovat porvarillisen kansanvaihdon ennakkoluuloihin; ne ennakkoluulot pitävät heitä yhä vallassaan. Ja sensijasta että auttaisimme tiedottomia (vaikka toisinaan korkeakulttuurisia) joukkoja pääsemään eroon ennakkoluuloistaan omien kokemustensa kautta kieltäydymme parlamenttaarisesta toiminnasta, huvitamme itseämme keksimällä menetelytapoja, jotka ovat vapaat kaikesta käytännöllisestä ja porvarillisesta tahrasta.

"Bravo, bravo, toveri Bela Kun! Te antiparlamenttaarisuuden puolustamisellanne autatte tämän narrimaisuuden hävittämistä enemmän kuin minä arvostelluni."

Ja eräässä kipinäsanomassaan, jonka Lenin lähetti Englannin kommunistien yhdistämistä edistävälle komitealle äskettäin, hän lausuu: "Minä olen sitä mieltä, että Sylvia Pankhurstin ja Workers Socialist Federationin (jota Pankhurst johtaa ja

Englanti ohjaa Puolaa hyökkäykseen Itävaltalaiset "täyttämisiä rauhansopimusta" Saksan kanssa. Neuvosto-Venäjää vastaan.

jonka myös pitäisi yhtyä perustettavaan kommunistipuolueeseen) taktiikka on väärä kun kieltäytyvät yhtymästä Englannin yhdistyneeseen kommunistipuolueeseen, koska se kannattaa parlamenttarismia. Minä persoonallisesti erikoisemmin kannatan parlamenttarismia ja työväenpuolueessa pysymistä sillä ehdolla, että säilytetään täydellinen vapaus kommunistisen agitatsioonityön tekemiselle ja minä puolustan tätä kantaa kommunistisen Internationalen toisessa kongressissa, joka alkaa Moskovassa heinäkuun 15 päivänä."

Vanhoillisiin ammattiuioihin kuulumisesta ja niiden toimintaan osanottamisesta on ollut yhtä kiivasta välttelyä eri maiden kommunististen ryhmien välillä. Saksan kommunistinen työväenpuolue esim. on kieltänyt jäsenensä kuulumasta vanhoillisiin ammattiuioihin ja on ryhtynyt perustamaan puhtaasti kommunistisia ammattiuioita. Kolmannen Internationalen länsimainen toimisto, jonka Moskovan toimeenpaneva komitea hajotti ennen kongressin kokoontumista, asettui myös tälle kannalle ja samoin Amerikan "yhdistynyt kommunistinen puolue". Lenin on noussut näitä "vasemmistolaisia" vastaan suurella kiivaudella ja purevalla ironialla. Hän pitää sitä kommunismin lapsentautina yhdellä tavalla kuin antiparlamenttaarisuuttakin ja vaatii, että kysymys on ratkaistava Kolmannen Internationalen kongressilla.

YKSILÖKONTROLLI SOSIALISTISESSA TEOLLISUUDESSA

(True translation filed with the postmaster at Fitchburg, Mass., as required by the act of Oct. 6, 1917).

Neuvosto Venäjällä yhä edelleen on kiivaan väittelyn alaisena kysymys työväenneuvostojen kontrollista yksilö (komissaari)-kontrollin vaihtumisesta. Yhdet pitävät sitä porvarilliseen järjestelmään palautumisena ja toiset, kuten esim. Lenin, aiomana oikeana ja mahdollisena Venäjän oloissa tällä hetkellä. Puhuessaan Venäjän vesikuljetustyöläisten kongressissa toukokuulla, Lenin, Pietarin Pravdan toukokuun 17 päivän numeron mukaan lausui:

”Yksi suurimman väittelyn alaisista asioista, joka on synnyttänyt vilkasta aja-

Saksan sotavelat ja niiden takaisinmaksumahdollisuus.

tusten vaihtoa sanomalehdissä ja yleisissä kokouksissa on kysymys kollektiivisen ja yksilöllisen johdon etevämmyyksistä.

”Se seikka, että tässä yhteydessä hyvin usein vedotaan kollektiiviisiin periaatteisiin, minun mielestäni viittaa tasavallan edessä olevien tehtävien riittämättömään ymmärtämiseen ja vieläpä se osoittaa virheellistä luokkatietoisuutta.

”Kun minä ajattelen tätä kysymystä, minun on aina sanottava itselleni, etteivät työläiset ole vielä riittävästi oppineet porvaristolta.

”Katsokaa vain miten porvaristo hallitsee ja miten se on järjestänyt oman luokkansa! Onko koskaan ollut henkilöä, joka seistessään porvarillisella pohjalla, olisi järkelilyt seuraavaan tapaan: ’Miten me voimme puhua (luokka)-hallinnosta silloin kun yksityiset persoonat käyttävät valtiovaltaa?’ Jos sellainen idiootti löytyisi, hänen luokkatoverinsa nauraisivat ja pilkkaisivat häntä. He sanoisivat hänelle: ’Mitä kollektiivisella tai persoonallisella hallinnolla on tekemistä luokkakysymyksen kanssa?’

”Amerikalainen ja englantilainen porvaristo on kansainvälisen porvariston järkevin ja rikkain osa. Englantilainen porvaristo on kokeneempi ja paremmin ymmärtää kuinka hallita ja eikö se juuri anna meille esimerkkiä korkeimmasta persoonallisesta diktatuurista, korkeimmasta hallintoaparaatista yhdessä mitä täydellisemmästä valtiovallan pitämisestä porvariluokan käsissä?

”Toverit, minä uskon, että kun te muistatte tämän esimerkin, kun te muistette ei niinkään kauan olleita aikoja, jolloin Venäjää hallitsi Ryabushinsky, Mo-

rosos y. m. kapitalistit ja kun te ajattelette sitä kuinka he tsaarismiin kukistuttua ja Kerenskin hallituksen aikana, täydellisesti ymmärsivät kuinka muuttaa väriään tavattomalla nopeudella, omaksua uusia nimiä, tehdä muodollisia myönnytyksiä ja kaikesta tästä huolimatta pitää kaikki valta oman luokkansa käsissä, minä uskon, että kun te ajattelette tätä ja Englannin esimerkkiä, silloin te käsitätte kysymyksen persoonallisesta hallituksesta paljon paremmin kuin punnitsemalla lukuisia puhtaasti anteperäisiä päätöslausemia ja puolueellisia teorioja.

Kollektiivisen vallan on sanottu merkitsevän työläisten hallitusta ja persoonallisen vallan, toiselta puolen, ei työläisten hallitusta. Se tapa millä tätä kysymystä on käsitelty ja siitä väitelty osoittaa meiltä vieläkin puuttuvan selvää käsitystä luokkasuhteista.

”Mutta meillä ei ole aikaa oppia sitä ensin. Meidän täytyy ottaa esille kollektiivisen hallituksen vaatimus ja ratkaista se. Minä olen vakuutettu, että te tullette hyväksymään puolueen keskuskomitean laatimat perusohjeet (julaistu Säkenien edellisessä numerossa). Ja minä toivon, että ne läsnäolevista, jotka kuljetustyöläisinä, käsittelevät mitä johto merkitsee, suurelta osalta myös ymmärtävät, että meidän on tultava vakaviksi liikemiehiksi, jotka hävittävät neuvostot ja johtavat asiat ilmar nliitä.

”Kaiki hallintotyö vaatii erikoisia edellytyksiä. Mies voi olla ensiluokkainen vallankumouksellinen ja puhuja olematta silti sentin arvoinen hallitsijana ja johtajana. Me emme voi odottaa. Maa on raunioitunut — raunioituminen on saavuttanut sellaisen laajuuden nälänhädässä, vilussa ja yleisessä kurjuudessa, että asiat eivät voi edelleen kehittyä siihen suuntaan. Mikään loisteliasuus ja itseuhrautuvaisuus ei pelasta meitä ellemmme me turvaa työläisten fyysilistä olemassaoloa, ellemmme me anna työläisille leipää ja talonpojille suolaa. Meidän työläistemme ja talonpoikiemme vallan olemassaolo, Neuvosto-Venäjän itsensä olemassaolo on epävarma.

”Meidän rautatieliikenteemme on pahemmassa epäjärjestyksessä kuin vesitie-liikenne. Sisällissota, joka on seurannut maateitä, on hävittänyt sen. Me palautamme rautatienme, mutta ei nopeaan. Ja kuitenkin kuljetuslaitokset on saatava kuntoon nopeasti, koska kansa ei voi kestää toista sellaista talvea kuin oli nyt päätynyt talvi.”

Ilmeisesti ne, jotka vastustavat neuvostojärjestelmästä persoonalliseen hallintoon ja johtoon siirtymistä käsittelevät asiaa puhtaasti periaatteelliselta kannalta, näkevät siinä vaaran työläisten vallalle teollisuuden, siis omien elinehtojensa yli, kun taas Lenin ja hänen kannattajansa katselevat asiaa hetkenpolitiikan kannalta. Kysymys heidän mielestään ei ole teoriseeraamista, vaan niistä kelnoista, millä Venäjän talous saadaan jälleen käyntiin ja pian. Toistamme vielä tässä sen, minkä olemme useasti ennen jo lausuneet, että näiden kysymyksiens seuraaminen Venäjän kehityksessä on maailman sosialisteille paljon tärkeämpi kuin joidenkin venäläisten tunnuslauseiden toistaminen. Tuotannossa on ihmisyyhteiskunnan juuret. Mil-laiseksi se kehittyy, sellainen on yhteiskuntakin oleva.

PUOLUESUHTEET SAKSASSA

Toukokuun Säkenissä selostettiin Saksan riippumattoman sosialistipuolueen asemaa ja samalla sanottiin:

Mitä tabansa lienevätkin Saksan luokkataistelujen lähimmät vaiheet, itsenäinen sosialistipuolue on ainoa joka voi Saksassa kasvaa ja kehittyä valtavoimaksi.”

Vilme kesäkuulla toimitetut Saksan valtakunnan vaalit osottavat edelläesitetyn otaksunan oikeaksi. Seuraava taulukko osottaa Saksan valtiollisten puolueiden voimasuhteita Saksan valtioiden lainlaatijakunnissa vuotena 1919.

Valtioiden nimet	Hallituspuolue										Yhteiset lukumäärät		
	Sosialistinen vasemmisto	Enemmistö-sosialistit		Porvarillinen vasemmisto		Vanhoilliset		Taantumukselliset Junkkarit		Porrv. ryhmät.			
	Kommunistit	Riipp. sos.-dem. puolue	Sos.-dem. puolue	Saksaan demokr. puolue	Krist. kansanpuolue (Ent. Katol. kokous)	Saksaan kansanpuolue (Ent. Kansall.-vapaaeht. p.)	Saksan Kansallinen kansanp. (Ent. Vanhoillinen puolue)	Erillit pienet puolueita	Summa	Sosialistien ja Porvarien yhteis.			
Schwartzburg-Rudolstadt	—	—	11	2	—	—	1	2	16	11	5	69	
Schwartzburg-Sondershausen	—	10	—	4	—	—	2	—	16	10	6	63	
Sachsen-Meiningen	—	2	13	3	—	—	1	5	24	16	9	63	
Anhalt	—	—	22	12	—	—	2	—	36	22	14	61	
Reuss	—	—	22	7	—	4	3	—	36	22	14	61	
Bremen	15	38	67	39	—	25	16	200	120	80	60	60	
Sachsen-Altenburg	—	—	24	10	—	—	6	—	40	24	16	60	
Saksi (ent. kuningaskunta).....	—	15	42	22	—	4	13	—	96	57	39	59	
Hampuri	—	13	82	33	—	14	4	14	160	95	65	59	
Sachsen-Coburg & Gotha	—	10	1	4	—	3	—	1	19	11	8	58	
Schaumburg-Lippe	—	—	8	2	—	1	2	2	15	8	7	53	
Lyypekki	—	—	42	29	—	—	9	—	80	42	38	53	
Lippe	—	—	11	4	—	—	5	1	21	11	10	52	
Braunschweig	—	14	17	13	—	—	—	16	60	31	29	52	
Mecklenburg-Strelitz	—	—	18	8	—	—	—	9	35	18	17	51	
Sachsen-Weimar-Eisenach	—	3	18	10	—	11	—	—	42	21	21	50	
Mecklenburg-Schwerin	—	—	32	17	—	2	10	3	64	32	32	50	
Hessen	—	1	31	13	13	7	—	5	70	32	38	46	
Saksan valtakunta	—	22	163	74	92	22	42	6	421	185	236	44	
Preussi	—	42	145	65	94	21	50	3	402	169	233	42	
Württemberg	—	—	4	52	38	31	—	25	150	56	94	37	
Baijeri	—	3	62	25	66	—	9	15	180	65	115	36	
Baden	—	—	36	25	39	—	—	7	107	36	71	34	
Waldeck	—	—	7	7	—	1	6	—	21	7	14	33	
Oldenburg	—	—	12	21	10	5	—	—	48	12	36	25	

Viime kesäkuun kuudes päivä toimitettujen valtiopäivämiesvaalien mukaan tulokset selviävät seuraavasta taulukosta, jossa samalla ovat myöskin tilastot voimasuhteista edellisten vaalien mukaan.

Alla oleva taulukko osoittaa itsenäisen sosialistipuolueen edustajaluvun kasvaneen lähes neljäkertaiseksi, verrattuna viimevuoden valtiopäivien edustajalukuun, ja äänimäärän kasvamista enemmän kuin kaksinkertaiseksi.

Puolue	Edustajia		Äänimäärä	
	v. 1920	v. 1919	v. 1920	v. 1919
Enemmistösocialistit	111	163	5,531,157	11,466,416
Riippumattomat	80	22	4,809,862	2,315,332
Kommunistipuolue	2	—	438,199	—
Demokraatit	45	74	2,152,509	5,582,568
Keskusta	67	92	3,500,800	5,981,321
Saksan kansanpuolue	61	22	3,456,131	1,896,537
Saksalais-kansallinen kansanpuolue	65	42	3,638,851	3,006,977
Baijerin kansanpuolue (krist. federal.)	21	—	1,254,963	—
Baijerin talonpoikaissiitto	4	4	—	275,177
Welfit	5	—	318,104	—
Pikkupuolueita	—	2	—	128,693
Yhteenlaskettu edustaja- ja äänimäärä	461	421	25,719,067	30,652,971

Porvari- ja sosialistipuolueiden väliset voimasuhteet sekä niissä tapahtuneet muutokset käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

Puolueryhmä	Yhteenlaskettu äänimäärä.		Pros. koko äänimäärästä	
	v. 1920	v. 1919	v. 1920	v. 1919
Sosialistiset puolueet	10,779,218	13,781,748	41.9	44
Porvaripuolueet	14,939,849	16,871,223	58.1	56

UNKARIN RAUHANSOPIMUS

Perjantaina kesäkuun 4 p:nä allekirjotettiin Versaillesin Trianon palatsissa Unkarin rauhansopimus.

Liittolaisvaltojen ent. Itävalta-Unkarin kaksoismonarkian toiselle valtaosalle nyttemmin langettamaa tuomiota on arvosteltu sangen monella tapaa. On m. m. huomautettu, että liittolaiset täten ovat johdonmukaisesti jakaneet sitä Keski-Europan alueellista, kansallista ja taloudellista balkanisoimispolitiikkaa, joka sai jo niin valtavia muotoja Versaillesin (Saksan) ja S:t Germainin (Itävallan) rauhansopimuksissa ja joka pyrkii luomaan Keski-Euroopan joukon valtiollisesti heikkoja, alituisissa taloudellisissa ja kansallisissa kahnauksissa toistensa kanssa riiteleviä valtiomuodostumia. Suurten valtioyhteyksien hävittäminen Keski-Euroopasta,

sehän on liittovaltojen etujen mukaista silmälläpitäen mahdollista kostosotaa tulevaisuudessa. Tähän päämäärään pyritään käyttämällä taitavasti nykyään muotiin tullutta n. s. kansojen itsemääräämisaatetta. Jos tätä aatetta kuitenkin lähdeittäisiin johdonmukaisesti sovelluttamaan ent. Itävalta-Unkarin alueisiin, merkitseisi se tämän suuren talouskeskuksen täydellistä silpomista. Se jakautuisi nim. täten kaiken kaikkiaan noin 50 pikkuvaltioon. Tällainen tulevaisuuden näköala ei sentään ole miellyttänyt liittolaisvaltojen johtavia valtiomiehiäkään ja niin on noiden 50 valtion sijalle tyydytty muodostamaan vain 5—6 "kansallisuusvaltiota", joista Unkarin alue on nyttemmin allekirjotetussa rauhansopimuksessa tullut lopullisesti määritellyksi.

Unkarin valkoinen oikeus.

Tuomari: — Teitä syytetään turvattoman ihmisen murhasta.

Syytetty: — Mutta sehän oli sosialisti.

Tuomari: — Jaha! Se muuttaa asian. Vils! kruunua sakkoa.

Edellä selostettu balkanisoimispiirre, joka ilmeni selvästi erittäinkin Jo S:t Germainin rauhansopimuksessa, on tietenkin johtavana peruspiirteenä Unkarin rauhansopimuksessakin. Kuitenkin on tunnustettava, että Unkarin rauhansopimus monessa suhteessa eroaa Versaillesin ja S:t Germainin sopimuksesta. Eritoten on mainittava, että Unkari ei taloudellisessa suhteessa ole menettänyt elinkysymystään kuten on laita Saksan ja Itävallan.

Alueellisesti katsoen pienenee Unkari entisiin alueisiinsa nähden suunnattomasti. Entinen Unkarin kuningaskunta käsitti noin 325,000 neliökilometriä maata. Tästä alueesta jää rauhansopimuksen mukaan nykyisen Unkarin osalle vain noin 87,000 neliökilometriä. Tämä aluevähennys tuntuu ensinäkemältä suunnattoman suurelta. Mutta jos otamme huomioon, että entinen Unkari, joka käsitti 23 miljoonaa ihmistä, sulki rajoihinsa suuria vieraitten kansallisuuksien asuttamia alueita, ei tätä aluevähennystä saata pitää varsin luonnottomana, joskin on myönnettävä, että itsemääräämisoikeusperiaatetta on Unkariin nähden sovellutettu

puolueellisesti. Kansallisia, maantieteellisiä ja historiallisia näkökohtia on Unkarin rajoja määrättäessä tarkalleen sovellettu naapureihin nähden Unkarin vetäessä näissä rajamittauksissa aina lyhemmän korren. Täten on kyllä Unkarista tehty "puhtaasti kansallinen" valtio, joka käsittää noin $7\frac{1}{2}$ milj. madjaaria, kuitenkin sillä seurauksella, että Unkari nykyisten rajojen ulkopuolelle jää noin 3 miljoonaa unkarilaista. Niinpä jää Tshheko-Slovakian alueille n. 1,200,000 unkarilaista, Rumanian alueelle $1\frac{1}{2}$ milj. ja Etelä-Slaavian alueille 400,000.

Taloudellisessa suhteessa rauhansopimus merkitsee suurta mullistusta Unkarin talouselämässä. Sen sijaan, että Unkarin kuningaskunta oli kehittymässä nykyaikaiseksi teollisuusmaaksi suurten vuorikaivostensa ja metsätuotteittensa takia, on se nyt hyvää vauhtia kehittymässä takasin maanviljelysmaaksi. Rauhansopimuksen mukaisesti Unkari nimittäin menettää naapureilleen suurimman osan vuorikaivosiansa ja metsäalueitaan, joitten tuotanto ennen teki 80 % koko Unkarin puutavaratuotannosta. Raskaimmat iskut kohtaavat luonnonlähteitten menetyksen johdosta koneteollisuutta, jonka työväestöstä 67 % jää ilman työtä, sekä rautateollisuutta, jonka työväestöstä 52 % saanee lähteä etsimään toimeentuloansa muualta. Miltei samanlainen halla kohtaa kutomateollisuutta. Unkarin päätuotantolähteeksi jää siten maanviljelys (vehnän ja viininviljelys) sekä karjanhoito — kehitys, jota on pidettävä varsin luonnollisena, jos ajattelemme, että Unkarin viljelyskelpoisen maan prosenttimäärä on uusien rajajärjestelyjen mukaan entiseen verrattuna (40 %) noussut 15 prosentilla (55 %).

Unkarin valtiollista asemaa saanee rauhansopimuksen voimaanastuttua pitää verrattain mitättömänä. Samoin kuin liittolaismaiden kapitaali on päässyt tunkeutumaan fähän suursodan ja vallankumouksmelskeiden suunnattomasti heikontamaan maahan, samain on siellä lisääntynyt näiden maiden — eritoten Englannin — suoranainen poliittinen vaikutuskin. Voipa sanoa, että koko Unkarin tasanko on nyt jo, samoin kuin muikin Keski-Europpa, joutunut Englannin ja Ranskan poliittisten etupyrkimyksiin temmelyskentäksi. Englanti koettaa lisätä vaikutusvaltaansa Unkarissa estääkseen Keski-Europan kokonaan joutumasta Ranskan vaikutuspiiriin ja ylläpitääkseen tasapainoa. Käyttämällä hyväkseen näitä johtavien länsivaltojen välisiä poliittisia ristiriitoja, voisi taitava unkarilainen hallitus epäilemättä vastaisuudessa saavuttaa suuriakin etuja. Sitä taitoa ei kuitenkaan ole Unkarin nykyisellä hallituksella, joka nojautuu maan taantumuksellisimpiin aineksiin.

